

[Erik Kragh.]

stol — den britiske premierminister, Wilson, jo 100 pct. støtter amerikanerne moralsk i deres krig i Vietnam, og englænderne har jo, som jeg også før har nævnt, lange traditioner på dette område, så derfor tror jeg, man skal være lidt varsom med ganske at feje den storpolitiske fare af bordet, som kan indebære fare også for Indien og Japan og hermed jo faren for en atomkrig. Det er jo klart, at der kommer et vist punkt, hvor vestmagterne må sige stop, hvis man i øvrigt giver los.

Hovedpunktet i det hele er jo, hvorledes man kan skabe fred i Vietnam, og dér tror jeg ikke, der er nogen uenighed mellem nogen her i salen. Vi er alle dybt bekymrede for det første over, at krigen raser, men også over, at den afspændingstendens, som var begyndt at vise sig i Europa, er gået i stå. Man kan sige, at ingen kan vinde krigen i Vietnam. Selvfølgelig kunne amerikanerne vinde den militært, men det ville blive for en sådan pris folkeligt, psykologisk og politisk, at det ikke ville være nogen sejr. Det ville jo betyde et ødelagt Sydvietnam, og derfor er den amerikanske målsætning i Vietnam rent militært at vise den anden part, at den ikke kan vinde krigen gennem sin guerillakrig.

Ministeren nævnte den nedsatte kampaktivitet. Det lyder tiltalende, men spørgsmålet er jo, når man nu har med en kommunistisk ledelse at gøre, om det ville blive opfattet som et svaghedstegn, om man fra den anden side blot vil sige, at nu er Amerika ved at blive træt; det skal jeg ikke kunne udtale mig om, men det er givet, at en afvejning af disse forhold finder sted. Hvis man f. eks. gennemførte general Gavins plan — som jeg i øvrigt har indtrykket af han i fjernsynet modererede noget — og der så ikke skete andet, end at Vietcong fortsatte aktiviteten rundt omkring i landet, uden at der kom nogen forhandlinger i gang, stod man altså over for afvejningen af, om man skal fortsætte den militære linje — som man i øjeblikket synes at ville gøre — eller om man på et eller andet tidspunkt skal stoppe op og prøve på at få den anden part i tale.

Jeg tror lige som ministeren, at det hemmelige diplomati er vejen. Jeg tror

ikke, at offentlige bekendtgørelser om fredstilbud fra nogen af siderne efterhånden fører til noget; dertil er stillingerne for forskansede. At en amerikansk tilbagetrækning er udelukket, er formodentlig uden for diskussion, og hvorledes man vil ordne et valg i Vietnam, vil blive et meget vanskeligt problem. Man kan ikke undgå at få en mistanke til en overgangsregering ved at læse Maos skrifter, hvor han jo udtrykkeligt skriver, at det gælder om til at begynde med at få dannet en samlet front af kommuniste og andre partier for at vinde krigen, og når så krigen er vundet, er det kommunisterne, der tager magten i regeringen. Det så vi jo i Kina, og det så vi i udpræget grad i Nordvietnam, og derfor kan man ikke undgå at være en lille smule ængstelig herfor. Man kan ikke undgå at føle det, som om — jeg tror, det var den amerikanske udenrigsminister, der sagde det — det ville være at lukke ræven ind i hønseburet.

I det hele taget er det nok vanskeligt at tænke sig, hvorledes frie valg skal gennemføres i Vietnam. Hvorledes vil man få gennemført frie valg under FN's kontrol i Nordvietnam? Det vil ikke blive nogen nem historie. Og når man forlanger, at de amerikanske tropper skal være ude inden valget, må man jo have lov at spørge, belært af alle de erfaringer, vi har gjort i alle disse mange år: hvad vil man sætte i stedet? Hvilken stabiliserende faktor vil man under valget sætte i stedet for at hindre, at valget ikke bliver den rene farce, således som valg jo som bekendt vel nok må siges at være det i de kommunistiske lande.

Jeg vil gerne til slut have lov til at takke udenrigsministeren for redegørelsen, som ved sin klarhed og objektivitet glædede mig. Jeg synes, den var værdifuld, og på langt de fleste punkter er jeg ganske enig med ministeren, men jeg er, hvad skal man sige, lidt skeptisk over for flere af de ting, ministeren nævnte. Jeg er bange for at være for optimistisk, fordi der står trods alt for De Forenede Stater så meget på spil, bl. a. det, at de har lovet at sikre den sydvietnamesiske befolkning mod en kommunistisk magtovertagelse og herved mod en etablering af terror og politistat i Sydvietnam.